

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

AZ E. M. K. E. brassó-, kis- és nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszúfalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, kőhalmi, medgyesi, nagy-sinkai, segesvári és szent-ágothai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MÉGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG: Brassó, Csergepiacz 148 sz., I. emelet, hol a szerkesztő naponként — 5 óra között található. Kis-Küküllőmegyét érdeklő közlemények Gyöngyössy István társzerkesztőhöz Dicső-Szent-Mártonba küldendők.	Kéziratok vissza nem adtnak. KIADÓ-HIVATAL Alexi könyvnyomdája, Színház-utca 95. szám, hova az előfizetési és hirdetési díjak bérmentve küldendők. Hirdetések és Nyílt-tér előre fizetendő.	ELŐFIZETÉSI ÁR helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 7 frt, felévre 3 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 80 kr. Külföldre egész évre 20 frank. HIRDETÉSEK DÍJA: 4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. (1—10 sor 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirdetéseknek kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bélyeg-díj fizetendő. Nyílttéri közlemény sora 10 kr.	HIRDETÉSEK FELVÉTELNEK: Brassóban a kiadóhivatalban. <i>Budapestben</i> , Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus, Dukes és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, <i>Bécsben</i> : Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelis Alajos, Dukes M.; <i>Berlinben</i> : Rudolf Mosse; <i>Frankfurtban</i> : Daube G. L. és társa hirdetés irodájában.
--	--	--	--

Brassó, 1890. július 31.

Távol a fővárosok zajától, a szép Salzkammergut gyöngyében, Ischlben, Felséges urunk és királyunk e kedvencz nyári székhelyén, esküszik ma örök hűséget szíve választottjának királyunk legifjabb gyermeke, *Mária Valéria* főherczegasszony.

A mély gyász, mely másfél évvel ezelőtt a királyi családot s vele a birodalom nemzeteit, ezek között azonban legsúlyosabban drága hazánkat sújtotta, késleltette ily soká a szívek e frigyének az egyház áldása által való megerősítését, s midőn az ma, távol a fővárosoktól, s így a más hasonló alkalmakkor kifejtett pompa s ünnepélyességek nélkül, oly helyen, melyet csak a természet magasztos szépségei tettek nagyszerűvé, majdnem családi ünnepélyként folyik le, alighanem szintén azon esemény hatásával találkozunk, melyet az idő tudott talán enyhíteni, de feledtetni nem.

De félre a gyászos emlékekkel, Thanatos fáklyája elaludott, ma Hymen lobogtatja a magáét s a nemzet, mely akkor osztozott ura s királya házában keserű fájdalomában, ma osztozik az örömben s milliók áldása kíséri a szent frigyét, esdve az egek Urától, hogy az kiapadhatatlan boldogság kutforrása legyen a királyi ara s szíve választottjára, valamint a királyi szülőkre nézve.

S ha hasonló érzelmek töltik el az osztrák-magyar birodalom különböző nemzeteinek szívéit is, mégis fokozottabb részvételt tekint a magyar az Ischlben végbemenő szent szertartásra, hisz *Mária Valéria* főherczegasszony nemcsak a magyar király, hanem drága magyar hazánk gyermeke is. Ős Buda várában ringatták bölcsőjét, magyar dajka, magyar dada, nevelőnő s kiváló magyar tudósunk, Rónay Jácint nevelték; a magyar nyelv volt édes anyanyelve, Gödöllő legkedvesebb otthonja.

Itt játszotta el gyermekora játékait, itt álmodta ifjúsága édes álmait s most, midőn a szülői házat elhagyva, saját otthonába vonul, ezt is itthon, szülőföldjén keresi. Ki magyarnak született, e hazában, annak gyermekei között, annak dalai mellett nőtt föl, magyar akar maradni, mint nő is.

A magyar király magyar leánya esküszik ma, de nemcsak Felséges urunk, a magyar nemzet is üli ma szeretett, dédelgetett leánya nászünnepe.

A fejedelmi vendégek serege, országok s száz meg száz város és testület rakták le a mátkapár lába elé gazdag ajándékukat, ékes szavakba foglalt szerencsekívánataikat; a magyar nemzet értékesebb kincscsel adózik: szeretetét, szívéit hozza a magyar királyi arának, azaz nem hozza, — hiszen már régóta bírja!

„Tedd boldoggá!” ez az atya szívből fakadó óhaja, midőn leányát jövőendő férjének adja. — „Tedd boldoggá!” ezen óhaj, ezen esdő kívánság hangzik a mai napon a magyar nemzet százezreinek ajakáról, midőn királyleányunk daliás vőlegényét új otthonába követi, s ha e szívünk mélyéből fakadó kívánságunk mellett még egy óhaj számára van hely, akkor az az, hogy maradjon az, kinek egész multja a miénk, a miénkével egy volt, a miénk a jövőben is.

Osztozzék a nemzet, mely a hazánk alkotmányos újraébredése hajnalán született királyleányban jobb és szebb jövője zálogát és mintegy geniusát látta, osztozzék a nemzet a nő boldogságában, örömeiben is.

Fényesebb királyi palotát találhat az ifju pár másutt sokat, mint hazánkban; hivebb ragaszkodást, szeretőbb szívet, mint az, melylyel a magyar nemzet fogadja, soha.

Az igazi boldogság záloga pedig a szeretet, a résztvevő szeretet, mely fájdalom- és örömben egyaránt osztozik. Ily szeretettel kíséri a magyar nemzeteért teljesített munkában megőszült imádott fejedelme forrón szeretett leányát mai örömnépén, ily szerető részvételt fogja kísérni élte további útjain s imánk száll a Mindenhathatóhoz: legyen ez út örök tavasz pompájában tündöklő aranyos mező, mely tövistelen rózsát hint a legboldogabb nő élete útjára. Legyen a ma létesült frigy, az ifju pár boldogsága, Felséges urunk s királyunk aggkorának gyönyörűsége, vigasza a nehéz sorscsapások után, melyekkel a mult oly súlyosan sújtotta.

Az öröm s boldogság az élet meghosszabbító; legyen azzá az ifju szívek e szövetsége imádott királyunknak s Felséges nejének. E forró ima száll ma ezerek szívéből Isten zsámolyához.

Hallgassa meg a népek és királyok Istene nemzetünk e szívimáját!

Külföldi krónika.

A mi politikai helyzetünk nehézségein töri a fejét a jólelkű „Novoje Vremja” s szegény diplomataink aggodalmait megható részvétellel a következőképen tünteti föl:

„Ausztia-Magyarország diplomatái II. Vilmos császár tetteiben nem tudják megtalálni a vezető fonalat, a melynek pedig okvetlenül meg kell lennie. Az ifju monarchia ugyszólván ugyanegy időben közeledést létesít Angolországgal, különös figyelmet tanusít a svéd udvar iránt, és új cancellárja kíséretében Oroszországba készül utazni. Ez teljesen kiforgatja a bécsi politikai köröket. Szomorúan találgatják, hogy Berlinben olyan politikai combinatio létesítésével foglalkoznak, a melynek sikere esetében Ausztia-Magyarország, miként eddig is, rászoruljon Németország támogatására és barátságára, ellenben Németország alkalom adtán el legyen Ausztia-Magyarország barátsága és támogatása nélkül, ilyenképen tökéletesen megfosztván a közép-európai hatalmak hármass szövetségét attól a lényegtől, a mely miatt a Habsburg-monarchia belépett a szövetségbe. Ámde az osztrák diplomaták ezen bizonytalansága nem szűnik meg egyhamar. Csak az őszszel remélhetik megtudni, hogy mit akar voltaképen és mire törekszik II. Vilmos császár. E közben az idő halad. A Balkán félszigeten olyan események vannak előfélben, a melyek osztrák szempontból a bécsi diplomatiától fokozott tevékenységet kívánnak. A Habsburg-birodalom belügyei az ifju-csehek sikerei, s a hirhedt német-cseh egyezségekre való kilátás hanyatlása miatt mind jobban és jobban bonyolódnak. Az olasz diplomacia szintén bizonytalanságban van. Crispi, úgy látszik, nem hiszi, hogy Berlin és Róma között Caprivi tábornok alatt az előbbeni viszonyok fennállhassanak. Az olasz miniszterelnök, a ki reményeiben nem ment olyan messzire, mint Kálnoky gróf, várakozó állást foglal el és tartalékban tartja a Franciaországhoz való közeledés lehetőségét (!). Mindez együttvéve egész új helyzetet teremt Nyugat-Európában. Olyan események küszöbén áll, a melyeknek valódi jellegét senki sem látja előre. Ennek következtében elsőrendű fontosságúvá válik a nyugati politikai körökre nézve az a kérdés, hogy II. Vilmos császár mire is törekszik „teljes gőzerővel”?

A „Novoje Vremja” előtt, úgy látszik, merőben érthetetlen az olyan törekvés, mely önzetlenül, tisztán csak a béke fentartására irányul.

Az argentiniai forradalom egyre terjed s egyre komolyabb jelleget ölt. Buenos-Ayresből jul. 27-éről érdekes távirati jelentések érkeztek. Ezek szerint a kormány csapatai megütköztek a felkelőkkel s a küz-

delemnek állítólag ezer halott és sebesült esett áldozatul. A győzedelmes lázadók bombázás alá vették a palotát és a kaszárnnyakat. A hajóraj t. i. szintén a lázadók pártjára állt. A kormány csapatai és a felkelők vezetői huszonnégy órai fegyverszünetben állapodtak meg. A londoni tőzsdén e hírek nagy hatást tettek. A miért az üzleti forgalomban az argentiniai értékek nem találtak figyelemre s az eladók nem voltak képesek tudni áruikon.

A Chingó melletti ütközetben a guatemalai csapatok 600 embert vesztettek; a san-salvadori csapatok vesztesége halottakban és sebesültekben két tiszt és 87 közlegény.

Az a hír, hogy a szultán a macedoniai püspökségek kérdésében engedett Oroszország, Szerbia és Görögország pressiójának, valótlannak bizonyult. A bolgár kormány értesítést kapott, hogy a szultán végérvényes iradejét a macedoniai bolgár püspökök beiratjának átadása iránt szombaton kézbesítették a portának.

A szerb kormány és a metropolita között egyik üresedésben lévő püspöki szék betöltése miatt támadt confliktus következtében, a cultusminiszter le akar köszönni. Azt mondja, hogy a metropolita jelöltjét nem fogadhatja el, míg viszont a metropolita határozottan visszautasítja a kormány jelöltjét. Más részről az a hír, hogy szerb cultusminiszteriumban már komoly megfontolás tárgya a metropolita nyugdíjaztatása.

Az „Agence Balcanique” jelenti: Konstantinápolyból érkezett hírek szerint a konstantinápolyi orthodox örmények komoly zavargásokat idéztek elő. Tegnap a Kum-Kapu előtt lévő székesegyházban az istenítisztelet alatt nagy csődület támadt. A patriarcha a sekrestyén át egy közeli épületbe menekült. A tömeg utána ment, beverte az ablakokat és revolverrel lövöldözött. Mint-hogy a zavargók megtámadták a patriarchát, a rendőrség kénytelen volt közbelépni, mire véres verekedés keletkezett. A zavargók közül valaki revolverrel agyonlőtt egy csendőrtisztet. Egy embert a csendőrök szuronyaikkal agyonszúrtak, s mindkét részen számos súlyos sebesülés történt. A rendőriminisztert állásáról elmozdították. A Kum-kapui kerületben kihirdették az ostromállapotot.

Román lapszemle.

A „Gazeta” azzal a hírrel lepte meg olvasóit, hogy ismét sajtópert akasztottak a nyakába, itt a kir. ügyész már ki is hallgatta és a tárgyalás augusztus hó 14-ére van kitűzve. Nem ujjongunk a fölött örömlünkben, de látnivaló volt hangja- és magatar-

tásából, hogy előbb-utóbb eldandolhatja: „Bele estem benne vagyok, szabadulnék, de nem bírok”. Csak az fáj a „Gazeta”-nak, hogy az ő tulzó irányát Szebenben Miron érsek, valamint N.-Váradon Pavel püspök és a zsinat elkárhoztatták. „Ellenségeinktől — így sóhajt föl — csak megőrizzük magunkat, de a mieinktől ki védelmez meg?” Kik lehetnek a „Gaz.”? ellenségei? Ha Szebenben is, N.-Váradon is kárhoztatják tulzó irányát: kit, vagy kiket képvisel a „Gaz.”? A passivista pártot. Hol van ez a párt? A papiroson. Kár azért úgy vagdalkozni, hogy önmagát sebz meg. „No, de mindezek daczára — így biztatja magát a „Gaz.” — egy perczre sem veszítjük el bátorságunkat e szent harcban; erősek vagyunk és maradunk ama tudatunkban, hogy mindig csak a jogért és igazságért harczoltunk, hogy soha sem léptünk félre amaz ösvényről, mely a hivatásától áthatott honpolgárnak alkotmányos országban elébe van írva. S mondják, hogy ilyen országban élünk és a sajtó alkotmányos szabadságát élvezzük.” — Így állván a a „Gaz.” sorsa, a többi nem a mi dolgunk.

A „Telegraf” nagyon megemberelte Soly mosi Elek testvériségre hivatkozó szövegét s hosszú vezércikkkel üdvözli. El is mondja, hogy minő föltételekhez köti a román-magyar barátságot, t. i. ha a nemzetiségi törvényt tisztelni fogják, ha a közoktatás kérdése úgy lesz megoldva, hogy a magyar nyelvet ne tanulják a többi tantárgyak s a közművelődés rovására. (Ez kényes kérdés — véli a „Telegraf” — s a magyarokat ebben bajosan lehet fölvilágosítani.) További föltétel, hogy a közigazgatás legyen jó. Itt az a baj, hogy kevés a román hivatalnok. (Tehát azért nem jó közigazgatásunk, hogy nincs sok román hivatalnokunk? Romániában csupa román kézben van a közigazgatás, mégis elég panaszt hallunk onnan is.) „A bizalomnak felülről kellene jönni. Őszintébb rendszert kell behozni a nemzetiségekkel szemben. Nyisanak tért a románoknak is az előhaladhatásra.” „A román népnek több bizalma van a román hivatalnokokhoz.” (No, mi ezt nem mondhatnók, sőt épen ennek ellenkezőjét tapasztaltuk.) A passivitást nem kellene emlegetni, mert volt más párt is a románok között. Szerkesztettek is egy programot 1881-ben Budapesten, de ki vette azt ott figyelembe? s ki hiusította meg azt, ha nem a testvér magyarok? Meg kell változtatni a választási törvényt s összedül azonnal a passivitás, — így véli a „Telegraf”. A magyarok lökték a románokat a passivitásba. A románok készek a békére, de nem látnak erre kezdeményezést, t. i. a magyarok részéről. A Királyföldön a románok a szászok kezeibe vannak a dva. A vármegyékben a román nyelv el van nyomva, még a községeinkben sem tisztelik a román nyelvet, innen van minden baj. A gör. kel. egyház államsegélyét ma a

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

A jassy-i érseki énekkar hangversenye alkalmából.

(A „Brassó” eredeti tárczája.)

Röviden megemlékeztünk már a jassy-i templomi énekkar első hangversenyéről, a második — sajnáljuk, hogy egyuttal utolsó — hangverseny meghallgatása után csak ismételhettük az első alkalommal mondottakat: azt t. i., hogy az a productio is minden ízében érdekes volt és élvezetes estét szerzett a jelenlétűeknek. —

Ismét templomi énekekkel nyitották meg az előadást. Hogy ezeket szépen éneklék, nem csodáljuk: hisz ez tulajdonképeni hivatásuk. Mindenesetre érdemes, hogy ennek oly szépen, majdnem azt mondhatnók: művésziességgel megfeleljenek. De az ezután következő szám, Schubert „Abschied” című remek dalának vegyes-karra való átirata, valóban meglepő volt. Nem azért, mintha magát az előadást teljesen stilszerűnek s a nagy zeneköltő intentiójának minden ízében megfelelőnek tarthatnók; erre az ilyen összetételű kar, bármilyen tökéletes legyen is különben, nem alkalmas. A fiu-gyermekek éretlen sopran és alt hangjában nincsen annyi lágyaság és egyuttal színező erő, mint az ily természetű dal előadásához szükséges, s egyes-egyedül a kifejtett női hangokban rejlik. S ha a dal előadását ennek daczára is sikerültnek tartjuk s olyannak, melyre a társulat büszke lehet, azt javarészen Musicescu ur kitűnő zenei érzékre valló átdolgozásának, a dal szabatos betanításának s nem kisebb részben a bassus hang pompás énekének lehet betudni. A bassus nemcsak fegyelmességével, hanem a hang erejével, szokatlan mélységével s azonfelül tiszta intonációjával imponál.

Ez annál is inkább kiemelendő, mivel a felsőbb hangok, különösen pedig a tenor részéről nem ritkán veszedelmes initativa indult ki a hamis hangvételtre, de ezt a mély kulcs-vitézei dicséretesen ignorálták s a többi hangokat is a rendes kerékvágásba terelték. Különös, de így volt. Midőn Slaviansky orosz daltársulata Európaszerte bámultatta bassistáinak rendkívüli, majdnem mesés mélységű hangját, igazoltak látszott az a nézet, hogy az északi népek hangja általában mélyebb, mint a délieké. A román énekesek torkában a mély C-ig minden hang megvan, tehát majdnem ugyan oly mély hangokig tudnak lemenni, mint az oroszok s ebben a mélységben épen olyan szépen, tisztán, s ha kell erősen, s ha kell, elhaló lágyan énekelnek, mint azok.

A románokat az „északi” népek közé nem igen lehet számítani, a mi az előbb említett nézet alaposágát minden esetre megingatja.

Kevésbé sikerült a hangverseny második szakasza. Orlando Lasso darabjai a legjobb karokat is próbára teszik. Musicescu ur karának sopránja, altja, s ráadásul tenorja sem elég erős és biztos arra, hogy ekkora feladattal teljes sikerrel megmérkőzhessen. Azt azonban kézséggel elismerjük, hogy a kar fegyelmességében ebben a számban is kitűnik.

De azt már éppen nem értjük, hogy miért vették másorukba Verdi számos operái közül épen a rég megbukott, „Atilla” baryton soloval vegyes karát? Úgy látszik alkalmat akartak adni a kar törekvő és elég jó hangú barytonistájának annak bebizonyítására, hogy a tremolázás nem épen szép szokása már Románia boldog határait is átlépte.

A hangversenyt befejező harmadik szakasz román népdalokból állott.

Kétségtelenül ez volt az est fénypon tja. Melyik daluk a legszebb? Ki tudná megmondani, ki

birná eldönteni! A kiből van érzék a naiv lélek költészetének hangjai iránt, gyönyörrel eltelve hallgatta a gyors egymásutánban, rendesen több strófából álló dalokat. Hogy mit énekeltek, azt, fájdalom, nem értettük; csak sejtettük, hogy a dalok a hangulatok egész skáláján vezetnek végig de ez a fél élvezet is valódi, tiszta élvezet volt. Nem csodáljuk, hogy épen a népdalok előadása volt a legjobb, sőt tulzás nélkül mondhatjuk, hogy ezzel valóban remekeltek. Az énekeseknek különben merev arczán meglátszott, hogy most az ének nekik is gyönyörűség.

Sokszor felhangzik a panasz, hogy a zeneköltés mindinkább meddővé lesz. Ez a panasz alaptalan.

A népek ajakán élő dalokban kimerithetetlen kincs rejlik, mely feldolgozásra vár. Mindenesetre köszönettel tartozunk Musicescu ur vállalkozásának, hogy a román népköltészet kincseivel megismertetett.

Érdemes lesz derék csapatát tovább is vezetnie. De ha Magyarországra jár, ne a Romániában elterjedt u. n. „ethnografiai” térkép szerint zárandokoljon s mindenesetre jól teszi, ha az előadott dalok szövegét valami módon megérthetővé teszi azoknak a román nyelvet nem értő hallgatóinak, kik a tiszta magyar vagy német városokban mindenesetre nagyobb számban látogatják majd hangversenyeit, mint az itteni „testvérek”. Miért? Azért, mert a szépet magáért szeretik.

S ha már benne vagyunk a tanácsadásban, tanácsoljuk, hogy magyarországi körutját Budapesten kezdje. Régi igazság, hogy a ki a „szívet” megnyerte, megnyert mindent.

Ne feledjék, hogy Slaviansky’ék magyarországi diadalutja is Budapesten, nem pedig Zágrábon vagy Eszéken vette kezdetét.

Kr.

szolgabírák kezelik. Azonban a „Telegraf“ még nem vesztette el reményét. Álljanak elő a budapesti és kolozsvári lapok, a tekintélyes magyar államférfiak s mondják meg őszintén, hogy óhajtják a békét, s a románok nem fognak idegenkedni. Ma küzdelem van a nyelvért, iskoláért, közigazgatásért és kivételes törvényekért. Ezeket kell eltüntetni s akkor béke lesz e vérrel öntözött haza fiai között.“ Már mi itt a Czenk alatt csak azt a meggyőződést valljuk, hogy valameddig az állam nyelve ellen Szebenben, ily módon keseregnék addig aligha talál visszhangra szótuk Budapesten, Kolozsvárt a lapoknál és a tekintélyes államférfiaknál. Igaza van, hogy mi ebben nehezen kapacitáltatjuk magunkat. Épen olyanok vagyunk e téren, mint odaát Romániában.

Czenkalji.

NAPI HIREK.

A főhercegnő nászajándéka. A monarchia két államának kormányai már fölterjesztették a Mária Valéria főhercegnő esküvője alkalmából adandó kitüntetésekre vonatkozólag tőlük bekívánt javaslatokat. Továbbá a Felsőgeik legifjabb gyermeke, az oly jószívű s emberszerető főhercegnő örömnapijára Ausztriában és Magyarországon a császári és a királyi kegyelem azon szerencsétlen foglyoknak, kik komoly hajlandóságot mutattak a javulásra, meg fogja rövidíteni, esetleg teljesen elengedni büntetésüket. Ez igen kellemes nászajándék lesz a nemes főhercegnőnek.

A királyné veszélyben. Erzsébet királyné és Mária Valéria főhercegnő e hó 27-én veszélyben forogtak. A mint ugyanis az indóházhoz vezető uton a lendi hidon a Szalacson át hajtottak, egy csavar kihullott s a mérlegnek nevezett kocsi rész, melyhez a a lovak kötelei erősítve vannak, a lovak hátsó lábaira esett. Az állatok nyugtalanokká lettek s kiléptek a hámból, s bár a kocsi sánc sikerült őket megállítania, a királyné és a főhercegnő kiugrottak a kocsiból. Br. Nopcsa és gr. Wolkenstein, kik a második hintóban ültek, azonnal oda siettek, de segítségükre nem volt szükség. A királyné és a királykisasszony aztán gyalog tették meg az utat az indóházhoz. Az udvari vonat félórai késéssel indult el Ischl felé.

Az E. M. K. E. brassómezei választmánya. f. é. aug. 1-én d. u. 2 órakor a magyar kaszinó helyiségeiben rendes havi ülést tart.

Moltke gr. és a német történetírók. Már nyolcz évvel ezelőtt kérve kérték Moltke grófot, hogy kreisau pihenői alatt írja le emlékeit, s a tábornagy nem tett ugyan kötelező ígéretet, de nem is utasította vissza a felszólítást. Akkor intézték hozzá a felszólítást, midőn a német-francia háborúról irt törzskari jelentése folytán szorosabb viszonyba lépett a tudományos akadémiával, mely ama művét a Verdun-díj adományozásával tüntette ki, mely viszonyt azóta is fentartotta. Különböző közté a nevezetesebb német történetírók között az összeköttetés régi keletű s ő sohasem vonakodott különösen az olyan tudósokat, kik a hadi történetre vonatkozó munkákkal foglalkoztak, jó tanácsos, elmés utbaigazítással s becses anyaggal támogatni. Már most is szerzett érdemeket a történettudomány körül s mert erről általában kevesen tudnak, megemlítjük, hogy Droysen Gusztávot, valamint Duncker Miksát is sok fontos tanácsos és figyelmeztetéssel szolgálta, azt York tábornok szép életrajzának írásánál és a német szabadságharczról irt dolgozatainál, ezt az ó-kor történetének megírásánál. A marathoni csata beható leírását Duncker előbb Moltke ítélete alá bocsátotta, mielőtt kiadta volna. Így ugyan folyton szolgálatkész, közlékeny támogatója maradt a törekvő új tehetségeknek, de nem lehetett szó önálló alkotásokról. Ennek ideje elérkezett, midőn magas tisztjét letette, hogy az év legnagyobb részét kreisau birtoka magányában töltse. Nem alaptalan az a föltevés, hogy a tábornagy élete emlékeit részben már megírta, többi között a birodalom kiválóbb fejedelmeinek és vezéreinek jellemzését, részben most foglalkozik e munkával.

Szöktető apácák. A „P. H.“ Pajor Emilia a leányától a következő érdekes levelet vette: „Nagyon tisztelt szerkesztő ur! Engedje meg, hogy becses lapjának legközelebbi számában e cím alatt: „van-e a lányoknak szabad pályaválasztásuk“, foglalt tárgyról, én, mint érdekelt fél, a valódi igazságról értesítem. Az igaz, hogy én öt év után a zárdát és kedves tanárnőmet megkedveltem, s azt sem tagadom, hogy nagy kedvem volt ott, mint zárdaszűz élni. Anyáskám e hó 16-án hazahozatott, de azzal a szándékkal, hogy ha egy év alatt meg nem változ-

tatom elhatározásomat, lépésemet gátolni nem fogja. Már-már teljesen belenyugodtam drága jó anyám ezen szándékába, midőn e hó 18-án a zárdából a nagyságos fejedelmű meghagyásából egy leány értem jött és a szökés tervét felírva, azt nekem átadta és készített a szökésre. Sőt még 30 frt utiköltséggel is el volt látva. Én sokkal jobban sajnáltam édes anyámat, mintsem erre magamat el tudtam volna határozni; nem is kíséreltem meg a szökést és ennél fogva nem is hoztak engem csendőrök ismét anyámhoz. Nem azért akartam én apácza lenni, mivel a „színésznek könnyelmű életet folytatnak“, mert itt is vannak kivételek és ezek közé sorolom egyetlen anyámat is. Különböző is ő soha sem kényszerített a a szini pályára még egy szóval sem. Miután látta, hogy erre épen semmi kedvem és hajlandóságom nincs, tanultatta velem a képezdét és most már, hála a jó Istennek, okleveles tanítónő vagyok. Kérem a nagyon tisztelt szerkesztő urat, szíveskedjék e soraimat becses lapjának jövő számában közzé tenni, hogy az olvasó közönség ne legyen ferdén értesítve. Anyáskám szintén kéri e sorok közzétételére, ki már évek óta előfizetője becses lapjának. Maradtam tisztelettel Balaton-Füred, 1890. júl. 25. Cs. atár Rózsa. Megjegyzem még, hogy anyáskám, nem ingyen neveltetett, hanem épen ezen pályára keresményéből.

Szalavszky Gyula államtitkár a huszti választási kerület választói e hó 28-án egyhangulag megválasztották országgyűlési képviselőnek. Az államtitkár, ki most nem utazhatik, mihelyt teheti, be fogja magát mutatni választóinak.

Maros-Vásárhely városában júl. 29-én valóságos mozgalmat idézett elő a Beszterczéről érkező 63. gyalogezred zászlóaljának bevonulása. A 9. honvédhuszár ezred tisztikara és a honv. lovastanfolyam frequentásai, összesen mintegy 40 lovas, Maros-Szt.-Györgyig lovagoltak az érkező csapatok üdvözlésére, hol a gyalogezred villásreggelivel kedveskedett nekik.

Midőn a csapatok 1 óra tájban a városba érkeztek, a nagy hőség daczára mindenütt kíváncsi tömeg gyülekezett, melynek főleg a különben nélkülözött „bandá“-ban volt nagy öröme. Az ezred 4. zászlóalja aug. 15-éig itt fogja folytatni gyakorlatait s azután Küküllővárra indul.

A szerkesztő távollétében. A rendszerint igen gondosan szerkesztett „P. Llyod-nak“ ama malheur-je történt, hogy Buenos-Ayrest Brasiában képzelte, s az argentiniai köztársaságban kiutott forradalmat Brasiába helyezte át. „A Kronstädter Zeitung“, mely híreit bizonyára eredeti forrásokból meríti, s kétségtelenül nem másolja a „P. Llyod“-ot, hasonló geográfiai ismeretfogyatkozásban szenved, s keddi számában az argentiniai bajait szintén a brasiáliaiakra tukmálja, s hírét a „P. Llyoddal“ meglepően egyező, ez esetben természetesen fatálisan indokolatlan mártással ereszt fel. — Pedig it tudunkkal nincs is távol a szerkesztő!

Nem hiába szidta annyit a „Kr. Ztg.“ a fővárosi zsidó lapokat, lám még ollózni sem lehet belőlük nyugodt lelkiismerettel!!!

Kieserélt vőlegény. Korsunkában furcsa eset történt. Ugyanis egy bizonyos Marek Pokorecki nevű ur oltárhoz vezette Losotov kisasszonyt. Midőn épen már az oltár előtt térdeltek a templomban, a vőlegénynek eszébe jutott, hogy pénztárcáját otthon felejtette. Gyorsan fölkel és a szomszédságba egy barátjához ment tőle pénzt kölcsönzendő. Tovább maradt oda, mintsem akart és a menyasszony kezdett türelmetlenkedni. Ekkor hirtelen egy fiatal ember lépett elő, bemutatta magát, hogy Paliszczuk Istvánnak hívják, háztulajdonos és szívesen átveszi az elűnt vőlegény szerepét. A menyasszony szívesen beleegyezett és a pópá, ki a cserét nem vette észre megeskettette a fiatal párt. Ekkor érkezett oda nagy lihegve az 1. számú vőlegény és midőn meghallotta a történeteket, szó nélkül, hidegvérrel távozott.

Megbirságotl csók. Még a tisztességes csók sincs mindenütt megengedve. Bizonyoságot tesz erről a következő eset, mely Montrealban történt s nem kis feltűnést keltett. Egy Gordon nevű fiatal angol, a ki egy odavaló előkelő család leányával jegyben jár, jegyesével e napokban sétálni ment a városi parkban. A szerelmesek leültek egy félreeső padra és nyelgés közben megcsókolták egymást. Egyszerre előttük terem a rendőr fölemelt botocskájával s a legerélyesebb tiltakozás daczára a mátkapárt elfogottak jelent ki, illetlen magaviseletük miatt. El is záratta s csak pár óra mulva szabadithatták ki barátai; a szegény menyasszonyt a kiálló izgatottság nagyon megviselte és azóta ágyban fekvő beteg. A vőlegény megjelent de Montigny bíró előtt s elmondta a történeteket, de

minden mentegődzése kárba veszett; a böles bíró (igaz, aggregény volt) Gordont 15 és a leányt 10 dollár pénzbírságra ítélte. Furcsa eset biz ez, de még sem annyira kellemetlen, mint a minők még kétszáz évvel ezelőtt az álszenteskedő Amerikában történtek. Így feljegyzí a krónika, hogy Massachusets államban felakasztottak egy hajóskapitányt, mert hosszú utról jövet, a viszontlátás örömeiben nejt az utcán megcsókolta vasárnapi napon.

T a n ü g y.

A nagy-szebeni m. kir. állami polgári leány- és elemi iskolák IX. értesítője. Az örvendetesen gyarapodó iskola értesítőjét Bod Péter igazgató szerkesztette. Az elemi iskolán 14 tanító és tanítónő, továbbá 11 hitoktató működött. A tanulók száma az elemi fuiskolán 312, a leányiskolán pedig 152. Feltűnő a tanulók számának gyors apadása az V. és VI. fuosztályban, az alsó osztályok pedig közel vannak a túltömöttség állapotához.

A polg. leányiskolán 3 tanító, ugyanannyi tanítónő és 5 hitoktató működött. A tanulók száma 75, a mi ugyan nem tulságosan sok, de annál jobb eredmény elérésére ad alkalmat. Az érdemsorozat tanúsága szerint az előmenetel osztályról-osztályra jobb s ez az iskola helyes vezetése jelöl tekinthető.

Örvendetes, hogy az intézet tanulói többféle jótéteményben (tandijelengedés, tankönyvekkel és ruhával való ellátás) részesülnek.

Főbb adományozók a városi tanács, a tanári kar (jótékonyczélu hangversenyével), az Emke és a buzgó közönség. Az iskolai takarékpénztár intézménye is fennállott az iskolán.

Az értesítő terjedelmesen közli a polg. leányiskola tantervét. S ez helyesen van így. A családok nagy része csak imitt értesül, hogy mi is voltaképen az a polgári leányiskola? Természetesen nem az igazgatóságnak rójjuk föl büneül, hogy a közlött tanterv nem remek, sőt helylyel-közzel silány. Reméljük, hogy a magas miniszterium, mely újabb időben több igen fölösleges kérdést „alaposan elintézt“, ezután ráér majd az égető kérdések tárgyalására is. Ilyen pedig a polg. leányiskola tantervének kérdése, is, mert nem hihetjük, hogy az utolsó foltozást oly sikerültnek tartja, hogy közoktatási rendszerünk teljesen beleillőnek volna tekinthető.

A tankönyvek jegyzéke arról tanuskodik, hogy a tanári kar a jobbakból válogatott. Nem ártana minden könyv mellé az árát is odatenni. Hadd lássa előre a szüle, mennyibe kerül a leánya tudománya? (Hogy mennyit ér, azt később tudja meg.)

Irodalom.

Mikszáth Kálmán összegyűjtött munkáinak füzetes kiadásából immár a 22. és 23. füzet fekszik előttünk. E füzetekben a „Tavaszi rügyek“ folytatását olvashatjuk, ama költőileg szép ifjúkori emlékek leírását, melyek fölött valóban a tavasz bája és melege ömlik el, meleg hangulatot ébresztvén a legridegebb kedélyben is. A gazdag tartalomból elég, ha az „Egy fiúnak a fele“, — „Az öreg Dankó bácsi“ és a „Lutri“ című elbeszéléseket emeljük ki, mint Mikszáth tollának remeknél-remekőbb alkotásait. Az előttünk fekvő füzetekkel az összegyűjtött munkának már 5 kötete válik majd teljessé és a Révai testvéreket (Budapest, IV. váci-utca 1.) elismerés illeti meg azért, hogy napjaink legjelesebb magyar humoristájának munkáit is oly olcsó füzetekben bocsátja közre (egy füzet ára 35 kr.), hogy azokat mindenki megszerezheti, a ki kevés pénzért maradandó becsű élvezetet óhajt.

Megjelentek továbbá a következők: A „Hét“ társadalmi irodalmi és művészeti közlöny 30-ik száma. Tartalma: Charibert (Nyáréji álom.) Kiss József, Lepperreg az óra... Margitay Dezső: A fecske fészek. Zempléni Árpád: Hazafelé. Kunos Ignác: Leányrablás. Murai Károly: Kisütött a nap. Színházi krónika. Az arénából. A hétről.

„Magyar Szemle“ 30-ik száma, változatos és érdekes tartalommal.

„Képes Családi Lapok“ 30-ik száma, szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal.

Közigazdaság.

Szállítás a magyar királyi állami lótenyészintézetek számára. A magas földmívelésügyi magyar királyi miniszterium a m. kir. állami lótenyészintézetek katonai legénysége számára 1891, 1892. és 1893. évekre szükségendő egyenruházati, felszerelési és

más cikkek szállításának biztosítása iránt épen most hirdetményt tett közzé.

A szükséglet a következő: Különbféle posztó-neműek, zubbony-szövet, csákók, kalapok, nyakravalók, keztyűk, köpenyszijak, kenyértarisnyák, kész köpenyek, zubbonyok, pantallók; továbbá katonai vaságyak és hozzá tartozó ágydeszkák, különféle ágyneműek, fehérneműek, lábbeli készítésére alkalmas barna tehénbőr és talpbőr, különféle lőszerszármok, u. m. nyergek, hevederek, nemezek, kantárok, nyakszijak, kötelek, kefék, ostorok, zabos zsákok, lópokróczok, félfüdeles hintók, homokfutó kocsik stb.

A szállítás tárgyát képező cikkeknek mintái a m. kir. állami lótenyésztézetek katonai felügyelőségénél (földmívelésügyi miniszterium) 1890. évi július hó 25-től kezdve megtekinthetők.

Az ajánlatok folyó évi augusztus hó 12-ig a földmívelésügyi m. kir. miniszterium elnöki osztályához benyújtandók.

A hirdetmény a szükségleti kimutatással együtt a brassói kereskedelmi és iparkamara hivatali helyiségében betekinthező. A hirdetmény a „Budapesti Közlöny” hivatalos lap 169. számában teljertartalmulag közhirrre vanteve.

Vonatindulások. a) Budapest felé: vegyes-vonat reg. 4 óra; gyorsvonat délután 2 óra 43 perczkor; személyvonat este 10 óra 32 perczkor, b) Bukarest felé: személyvonat 5 óra 30 perczkor reggel; gyorsvonat d. u. 2 óra 33 perczkor; vegyesvonat 9 ó. 48 perczkor d. e. **Vonaterkezések** a) Budapest felől: személyvonat reggel 5 óra 20 perczkor; gyorsvonat d. u. 2 óra 23 perczkor; vegyes vonat este 10 óra 31 perczkor; b) Bukarest felől; gyorsvonat d. u. 2 óra 13 perczkor; személyvonat 10 óra 5 perczkor este; vegyes vonat 5 óra 50 perczkor délután; pénteken reggel 7 óra 23 perczkor különvonat érkezik Predeálról.

Brassói piaci árak.

— Az első erdélyi bank jelentése. —

Brassó, 1890. július hó 31 -én.

Román papírpénz à 20 frank	9.18	vétel 9.21	eladás
„ ezüstpénz à 20 „	9.14	„ 9.18	„
Napoleon d'or (aranypénz) . .	9.20	„ 9.24	„
Török lira	10.42	„ 10.48	„
Arany	5.41	„ 5.47	„
Orosz papírrubel	136.—	„ 137.—	„

A szerkesztésért felelős:

Dr. Vajna Gábor.

Társszerkesztő:

Kis-Küküllőm. részéről: Gyöngyössy István (D.-Szt.-Márton)

Laptulajdonos: Harmath Lajos.

Kiadó: Alexi könyvnyomdája

HIRDETME NYEK.

Brassó vármegye főispánjától.
Sz. 223.—1890.

Pályázat.

A kormányzatomra bízott Brassó vármegye felvidéki és alvidéki járásában lemondás következtében megürült 400—400 frt évi fizetés és 150—150 frt utazási átalánnyal egybekötött járási orvosi állásokra az 1886. évi XXI. t. cz. 80. §-a alapján ezenel pályázatot nyitok.

Felhivatlak ennél fogva mindazok, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 9. §-ában megírt minősítettségüket igazoló okmányokkal ellátott kérésüket hozzám folyó évi augusztus 25-éig adják be. Ezen határidőn túl beérkező folyamodványok tekinteten kívül maradnak.

Brassó, 1890. július 1-én.

Maurer Mihály s. k.
főispán.

(232) 2—2

Haszonbéri hirdetmény.

A fogarasi m. kir. ménésbirtok tulajdonát képező alsó-porumbáki birtokosport, gazdasági és laképületekkel együtt 1891. év január 1-től számítandó 6 egymásután következő évre haszonbérbe adandó lévén, ez iránt 1890. augusztus 20 án d. e. 9 órától kezdődőleg, alulírott igazgatóság hivatalos helyiségeiben Fogarason zárt írásbeli ajánlati tárgyalás fog megtartatni, melyre az érdeklődők ezenel következők közlése mellett hivatnak meg:

1. A bérbeadó birtok 3 külön álló tagosított, mindazonáltal egymáshoz nagyon közel fekvő birtoktestből, és Alsó-Porumbák községében kiterjedt belsőségekből áll nevezetesen:

a. Alsó-porumbáki határban 287 hold 854 ⁰/₁₀₀ egy tagban
b. A.-f. „ „ 170 „ 1304 ⁰/₁₀₀ „
c. Scoré-Seratai „ 923 „ 923 ⁰/₁₀₀ „
együtt 709 hold 1481 ⁰/₁₀₀

Ezen mezőgazdasági birtoknak körülbelül ¹/₇ része rét, a többi szántó.

Ajánlatok zárva pecsét alatt, az ajánlott évi bérösszegnek 10%-jával mint bántépénzzel és 50 kros bélyeggel el látva, legkésőbbben 1890. augusztus 20. reggel ¹/₂ 9 óráig adhatók be ezen igazgatóság pénztárába. Kívül az ajánlat borítékán, a birtok, melyre az ajánlat tettezt s a becsatolt bántépénz összeg kiírandó. Később érkező, vagy utóajánlatok, szintugy távirati ajánlatok el nem fogadtatnak.

3. Ajánlati lehet akár az egész birtokosportra, akár pedig a három összefüggő, a fenti 1. pontban a. b. c. alatt jelzett birtokok egyik-másikára külön-külön, azon megjegyzéssel, hogy az a. alatti alsó-porumbáki birtoktesthez az ugyanazon községben lévő belsőség összes gazdasági épületekkel is tartozik s e belsőség az itt lévő külsőségtől elválaszthatlan.

4. Fenntartja magának a bérbeadó államkincstár képviselője azon jogot, hogy

a beérkezendő ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott összegre, szabadon választhasson s míg az ajánlattevő ajánlata által, bántépénze erejéig kötelezve marad, addig a bérbeadó igazgatóságra nézve a felsőbb jóváhagyás fenttartatik.

5. A bérleti föltételek alulírott igazgatóságnál Fogarason a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Fogarasi, 1890. július 20.

A fogarasi m. kir. ménésbirtok
(233) 2—3 igazgatósága.

AZ ÉGVÉNYES SAVANYUVIZEK GYÖNGYE!

Erdélyi kincs!

K. IMPER-ÉPÁTI

rendkívül
szénsavdus
és legtisztább égvényes

gyógy-savanyuviz

Lényeges alkotórészek			
natrium	bicarbonát	4.3241	gramm
littium		0.0261	„
borsavas natrium		0.1124	„
összes szénsav	2007 kc	0.9449	„
nem illó alkotórészek		4.2825	„

Megbecsülhetetlen gyógyhatásu
a légzőszervek betegségeinél, vese- és gyomorbajokban, a húgyszervek összes bántalmainál stb.

Páratlan oldószér! Legkitünőbb diuretica!

Savainak szelid hatásánál fogva, az étrend szabályozása nélkül is, bárki által — folyton élvezhető.

Rendkívül dús szénsavtartalmánál fogva — igen kellemes és tartós íze, valamint a nyélvre ható éles csipőssége folytán — a legkedvesebb üdítő ital.

Legegészségesebb és legkellemesebb borvíz savanykásabb borokhoz nélkülözhetlen!

A „répáti” savanyuviz, ezen természetes és tiszta — a maga nemében ritka — ásványvíz-kincs tehát, minden észszerű ivónak ugy is mint élvezeti, ugy is mint gyógyital, a belső szervek összes bántalmait ellenlelkiismerettel a legmelegebben ajánlható.

Csupán egyszeri kísérlet elegendő a fenti ismertetés becsületszerű beigazolására!

A „répáti” savanyuviz — a balneotechnika előírta móddal kezelve — mindig friss töltésben s a természet adta tiszta minőségében kapható és megrendelhető saját raktárámban: Brassó, széles-utca; kapható továbbá a gyógyszerárakban, kereskedésekben, szállodákban és minden jelesebb vendéglőben. (238) 1—3

Tisztelettel

a „répáti” gyógy-forrás kezelője
György József.

AZ ÉGVÉNYES SAVANYUVIZEK GYÖNGYE!

Zinz C. fogorvos,

a bécsi cs. és kir. egyetemen diplomát nyert és 30 évi gyakorlattal bir, szakértő a száj- és fogbetegségekben, valamint mesterséges fogak és egész fogsorok készítésében. Hibásan készített vagy az állkapocsnak (hosszabb idő folytán) már beállott változása által, rosszul vagy épséggel nem használható (kaucsukból való) mesterséges rágó eszközöket, csekély tiszteletdíjért saját tapasztalataim felhasználásával ismét egészen használható állapotba helyezek.

(217) 10—12 **Rendel: 9—12 és 3—5-ig**

Széles-utca 596 sz., Wächter-féle ház, Brassó.

A Brassó—Kézdi-Vásárhely és Tusnád között közlekedő

gyorskocsi

közhirrre tett menetrendjének változását van szerencsém a t. kö-zönégnek tudtára hozni.

Brassóból indul reggel ¹/₂ 7 órakor, érkezik Előpatakra 9 és Sepsi-Szent-Györgyre 10 órakor délelőtt; innen váltott lovakkal Kézdi-vásárhelyre s oda érkezik 2 órakor délután. Következő nap indul, vissza Kézdi-Vásárhelyről 5 órakor reggel, érkezik Sepsi-Szent-Györgyre 9, Előpatakra 10 órakor d. e. és Brassóba 1 órakor délután

Utazási árak: Brassóból Előpatakra és Sepsi-Szt.-Györgyre 1 frt. 20 kr. Előpatakról Sepsi-Szt.-Györgyre 40 kr. Szt.-Györgyről Maksáig 60 kr., Maksától Sepsi-Szt.-Györgyig 60 kr.; Brassótól Kézdi-Vásárhelyig 2 frt 70 kr. Podgyász klgr.-ként 1 kr.

Tusnádra csak minden vasárnap megy, a mikor Előpatakon és Málnáson keresztül megy; indulás Brassóból 5 órakor reggel, másnap Tusnádról vissza Brassóba szintén 5 órakor reggel indul. Brassótól Málnásig 2 frt, Brassótól Tusnádig 2 frt 80 kr.

(236) 1—1

Alázatos tisztelettel

Márk Sámuel.

Raupert William

Magyarországon és Oroszországban állami oklevelet nyert fogorvos

rendel naponként 9—12- és 3—6 óráig.

MŰFOGAK

első amerikai és angol gyarákból.

Egyes részek és egész fogsorok aranyban és kaucsukban. Foghúzás színes zománczozal.

Igazítógépek, obturátorok a szájpadlás hiányainál, szegfogak.

Aranyplomb legújabb amerikai és német módszer szerint.

Tömések elefántesont-zománczozal és platinával, a mostani iskola szerint.

Teljesen fájdalom nélküli fogműtétek legújabb

(231) 3—3 **Philadelphia-kéjgázkészülékkel.**

Rövid elkábítás Cocain által.

Széles-utca sarkán, 540. sz. a. I. emelet,
(Weisz Mihály-utca 30. sz.)

a Fabricius-féle házban, a Jekelius-gyógyszertárral szemben.